

för vidmakthållande intill 15 000 kronor av samma försäkring, dock högst 225 kronor 90 öre,

9) att till rådmannen i Vaxholm Natanael Johannes Gerhard Röhl må från och med den dag, då föreskrift om stadens förenande i judiciellt avseende med Södra Roslags domsaga träder i kraft, från allmänna indragningsstaten under hans återstående livstid utbetalas årlig ersättning med 500 kronor.

Stockholm den 11 juli 1947.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 475.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av väckta motioner angående ersättning för skada, åstadkommen av person, som avvikit från anstalt m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 246.)

Till Konungen.

I motionerna II: 84, 139, 221, 276 och 279 har behandlats frågan om ersättning av allmänna medel till person, som lidit skada genom åtgärd av vid sinnessjukhus eller vissa andra anstalter intagen eller överhuvud genom brottslig handling. Sålunda har yrkats

i motionen II: 84, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning beträffande möjligheterna att lämna ersättning till person, som lidit skada eller förlust genom åtgärd av vid sinnessjukhus eller annan anstalt intagen;

i motionen II: 139, att riksdagen ville i princip uttala, att skador och förluster, som tillfogats allmänheten genom personer, som avvikit från av staten ledd eller på dess uppdrag upprättad anstalt, skola ersättas av statsmedel, där ersättning icke annorlunda kan erhållas, och hemställa till Kungl. Maj:t att uppdraga riktlinjer för dylik ersättnings utfående;

i motionen II: 221, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag i den fråga, som berörs i motionen (ersättning för de förluster och skador, som bevisligen vållats enskilda personer genom förseelser och brott av personer, som villkorligt frigivits eller rymt från vissa anstalter och vårdhem);

i motionen II: 276, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1947/48 anvisa visst belopp att efter socialstyrelsens prövning användas till ersättning för skadegörelse av det slag som i motionen angivits;

i motionen II: 279, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande möjligheten att, där vederbörandes ekonomiska förhållanden det motivera, genom samhälleliga åtgärder bringa ersättning för eller lindra ekonomisk skada, som drabbat av brott träffade personer, vilka icke genom i laga ordning utdömt skadestånd eller genom ersättning i annan form kunna hållas skadeslösa för dem tillfogade förluster.

Förslaget i motionen II:279 att ersättning skall kunna utgå av statsmedel för skada, som tillfogats genom brottslig gärning, finner riksdagen vara värt beaktande. Onekligen skulle införandet av en sådan ordning innebära ett värdefullt komplement till det rättsskydd, som samhället genom sina organ giver den enskilde medborgaren.

Emellertid bilda dessa skador ur ersättningssynpunkt en mycket heterogen grupp. Detta gäller såväl skadornas art och det sätt, varpå de uppkommit, som även frågan om det sätt varpå de utan statens ingripande i allmänhet må bli reglerade. En utredning i ämnet skulle ställas inför åtskilliga svårlösta frågor och måste befaras bli synnerligen omfattande och tidskrävande. Detta torde gälla även med den av motionären angivna begränsningen av utredningsuppdraget till att avse fall, där vederbörandes ekonomiska förhållanden skulle särskilt motivera ersättning av allmänna medel. Riksdagen anser sig med hänsyn härtill icke beredd att nu påkalla utredning i ämnet. Emellertid förtjänar utredningsfrågan enligt riksdagens mening ytterligare överväganden. Uppmärksamhet synes böra ägnas spörsmålet, om uppdraget för en eventuell utredning lämpligen kan begränsas till att avse vissa grupper av de mera angelägna fallen. De erfarenheter, som vinnas vid den utredning, varom riksdagen här nedan anhåller, kunna måhända giva underlag för ett fortsatt övervägande av den här berörda frågan.

I övriga motioner har ersättning av allmänna medel ifrågasatts endast beträffande skador vållade av sådana, som äro intagna på sinnessjukhus m. fl. anstalter, eller rymt eller försöksvis utskrivits därifrån. Efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall har ersättning för dylika skador hittills i viss omfattning tillerkänts skadelidande med anlitande av anslag till extra utgifter. Enligt riksdagens mening bör en utredning av dessa ersättningsspörsmål omedelbart inledas. Förslag till åtminstone provisoriska åtgärder för att utan anlitande av den nödfallsutväg, som extra utgiftsanslagen erbjuda, möjliggöra ersättning av statsmedel i ömmande fall av skador av här avsett slag bör om möjligt föreläggas redan nästa års riksdag. Riksdagen är ej beredd att, såsom påyrkats i vissa motioner, redan nu besluta om särskild medelsanvisning för skadornas ersättande. Tills vidare torde alltså den utväg böra anlitas, som anslagen till extra utgifter erbjuda.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla om utredning av frågan om ersättning av allmänna medel för skador, vållade av personer, vilka äro eller varit intagna på sinnessjukhus m. fl. anstalter.

Stockholm den 11 juli 1947.

Med undersätlig vördnad.
